

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3339/2019

06.11.2019. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Здравко Тодоровић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Михајло Стојановић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права и издржавања, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 142/19 до 26.03.2019. године, у седници одржаној 06.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 142/19 до 26.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу П2 39/17 од 05.12.2018. године, ставом првим изреке деца странака мал. ВВ, рођен ...2011. године и мал. ГГ, рођен ...2013. године поверени су на чување, васпитавање и издржавање туженом ББ као оцу и одеђено пребивалиште деце у месту пребивалишта оца, док је мал. ДД, рођен ...2016. године поверен на чување, васпитавање и издржавање тужиљи АА као мајци и одређено пребивалиште детета у месту пребивалишта мајке. Ставом другим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетне деце и родитеља. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да као мајка на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ и мал. ГГ плаћа месечно по 7.000,00 динара за свако дете почев од 14.02.2017. године на начин ближе описан у том делу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да као отац на име свог доприноса за издржавање мал. ДД плаћа месечно по 6.000,00 динара почев од 14.02.2017. године, на начин ближе описан у том делу изреке, док је преко досуђеног износа па до траженог износа од по 10.000,00 динара одбијен тужбени захтев. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 142/19 до 26.03.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда у ставу трећем, одбијајућем делу става четвртог и у ставу петом изреке.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијену пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14) Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а, јер је другостепени суд правилно применио све одредбе овог закона и за своју одлуку дао правилне, јасне и непротивречне разлоге о свим битним чињеницама. Супротно тврдњи ревидента ревизијски суд сматра да је другостепени суд оценио све жалбене наводе који су од значаја за пресуђење ове парнице.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у ванбрачној заједници у којој су рођена малолетна деца и то мал. ВВ ...2011. године, мал. ГГ ...2013. године и мал. ДД ...2016. године. Ванбрачна заједница странака прекинута је у јулу 2016. године, када су по договору родитеља старија деца мал. ВВ и мал. ГГ остали код оца, а мал. ДД код мајке. Тужилца се одселила из куће са трећим заједничким дететом - сином ДД са којим је наставила да живи у заједници са својим родитељима у кући која није њихово власништво. Виђање деце и родитеља одвија се по договору родитеља. На основу налаза и усаглашеног мишљења комисије вештака психијатра психолога и социјалног радника од 21.09.2018. године, стручног мишљења Центра за социјални рад Општине ... од 25.04.2017.године и допунског мишљења од 22.01.2018. године, одлучено је о вршењу родитељског права и остваривању личних односа између деце и родитеља коме нису поверена, (на начин ближе описан у нижестепеним пресудама) уз прихватање већ присутне адаптације деце тако што су мал. ВВ и мал. ГГ поверени оцу, а мал. ДД мајци. Потребне малолетне деце суд је одредио имајући у виду званичне податке које објављује Министарство рада и социјалне политике - Сектор за бригу о породици и социјалну заштиту, па је обавезао мајку да плаћа издржавање за децу која се налазе код оца од по 7.000,00 динара (за ВВ и ГГ) а оца за дете које се налази код мајке у износу од 6.000,00 динара, месечно (за ДД). Тужени на име свог доприноса за издржавање мал. детета из првог брака плаћа месечно износ од 5.000,00 динара,

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је побијеном пресудом утврђена висина обавезе тужилце и туженог да доприносе издржавању малолетне деце на начин како је то одређено нижестепеним пресудама.

Наиме према одредби члана 67. Породичног закона („Службени гласник РС“, број 18/05) право је али и дужност родитеља да се старају о деци, док према члану 154. и 160. став 1. истог закона дете има право на издржавање од оба родитеља. Висина издржавања одређује се према потребама детета, као повериоца издржавања, како то прописује члан 160. став 2. истог закона, док могућности родитеља, као дужника издржавања зависе од њихових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, њихових личних потреба али и обавезе издржавања

других лица и других околности од значаја за издржавање (члан 160. став 3. Породичног закона).

Имајући у виду утврђене потребе малолетне деце као и имовинске прилике њихових родитеља Врховни касациони суд налази да је правилан закључак из побијене пресуде да је тужила у могућности да доприноси издржавању малолетне деце са утврђеним месечним износима без опасности по сопствену егзистенцију. Чињеница да тужила тренутно није запослена је од утицаја само на висину њене обавезе да доприноси издржавању своје деце, што је у складу са чланом 27. став 1. Конвенције УН о правима детета, која обавезује суд да приликом доношења одлуке о издржавању деце, води рачуна пре свега о њиховим интересима, док се обавезе родитеља као дужника издржавања заснива на критеријуму одговорног родитељства. То значи да је и родитељ који не живи са малолетним дететом увек у обавези да доприноси његовом издржавању осим у случају потпуне неспособности за привређивање. На овај начин малолетној деци се може обезбедити сума неопходна за задовољење њихових егзистенцијалних, здравствених, образовних и социјалних потреба, а које треба да омогуће детету најмање такав ниво животног стандарда какав ужива и родитељ који је дужник издржавања.

Супротно наводима ревизије потребе малолетне деце које су условљене њиховим годинама и потребама за образовањем као и могућности дужника издржавања тужиле и туженог које су условљене њиховим приходима, могућностима за запослење и стицање зараде, њиховим годинама живота, радном способношћу, те њиховим личним потребама као и начин и трајање издржавања правилно су утврђени према критеријумима за одређивање издржавања применом члана 160. до 163. ПЗ. Имајући у виду све околности конкретног случаја и примењујући на њих критеријуме за одређивање издржавања супротно наводима ревизије правилна је одлука нижестепених судова да је тужила у могућности да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце ВВ и ГГ плаћа месечно по 7.000,00 динара, а тужени као отац за мал. ДД 6.000,00 динара месечно почев од 14.02.2017. године, (па убудуће) који износи су потребни имајући у виду узраст деце и њихове потребе које се огледају у исхрани, одевању, хигијени, образовању, становању и разоноди. Досуђеним издржавањем обезбеђује се животни и здравствени услови за правилан и потпун развој деце, а истовремено се не угрожава егзистенција родитеља као дужника издржавања. Остала средства за издржавање малолетне деце обезбедиће родитељ коме су деца поверена на чување и васпитавање, у чији допринос издржавања се урачунава и свакодневни рад и старање да се малолетној деци обезбеде услови за правилан раст и развој.

Неосновани су наводи ревизије тужиле да другостепени суд није правилно утврдио њене материјалне могућности (да је незапослена и да не остварује никакве приходе) јер је сходно члану 7. став 1, 228, 229, 231. став 2. ЗПП тужила била дужна да докаже чињенице од којих зависи оцена њених могућности да доприноси издржавању своје малолетне деце. У поступку пред првостепеним судом, а ни у поступку по жалби под условом из члана 372. ЗПП тужила то није доказала (није доставила медицинску документацију на основу које би се евентуално утврдила њена смањена радна способност). Из утврђених чињеница произилази супротно, односно да је тужила млада (рођена 1981. године), здрава и радно способна и у могућности је да стиче приходе и тако радом обезбеди

материјалне услове за задовољење својих личних потреба и потреба малолетне деце чијем издржавању је дужна да доприноси, а од њеног ангажовања и напора зависи висина прихода које може да остварује. Тужилца је у обавези да ангажује све своје могућности и уложи додатни напор како би обезбедила средства за издржавање малолетне деце што је њена законска обавеза које се сходно члану 167. став 2. ПЗ не може ослободити.

Ревидент неосновано у ревизији указује да је судови нису имали у виду минималну суму потребну за издржавање, као и материјалне могућности тужилце и туженог. Ово због тога што су судови супротно наводима ревизије приликом доношења одлуке имали у виду минималну суму издржавања прописану од стране надлежног Министарства а која је у време доношења првостепене пресуде износила 25.680,00 динара. С`тога, како родитељ који не живи са малолетним дететом је увек у обавези да доприноси његовом издржавању и то бар у висини минималне суме издржавања предвиђене чланом 160. став 4. Породичног закона, правилно је закључивање нижестепених судова да плаћањем досуђених износа од по 7.000,00 динара, месечно за оба мал. сина неће бити угрожена егзистенција тужилце, а имајући у виду и да је на овај начин тужилца обавезана да плаћа и мање од једне половине минималне суме издржавања.

Нису основани ни ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права због одбијања захтева тужилце за допринос туженог у издржавању мал. ДД у износу од преко 6.000,00 динара месечно (до 10.000,00 динара) с обзиром на узраст овог најмлађег заједничког малолетног детета (рођеног ...2016. године), утврђене потребе детета и још једну законску обавезу туженог да доприноси издржавању детета из првог брака у износу од 5.000,00 динара, месечно. Следом тога, правилно је одбијен преостали део тужбеног захтева за износ од још 4.000,00 динара месечно.

Без утицаја су наводи у ревизији којима се оспорава одлука о трошковима поступка, с`обзиром да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени у свакој конкретной парници, водећи рачуна о разлозима правичности.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност и законитост побијене одлуке, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу овлашћења из члана 414. Закона о парничном поступку.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић